

## Minnesanteckningar workshop 28/4 (fm) – Äldresäkerhet

### **Inledning (David Jutendahl och Kajsa Hermansson)**

Efter att ha gått igenom målen för arbetsgruppen AG Skåne Skydd & säkerhet sammanfattar David och Kajsa den enkät som arbetsgruppen har gjort. Den visar att många räddningstjänster arbetar med äldresäkerhet, 26 kommuner deltog bland annat i fjolårets Peppar peppar-kampanj, vilken dessutom uppmärksammades i media i 15 kommuner. De berättar även att enkäten visar att många kommuner märker att ju mer de informerar om brandsäkerhet desto större efterfrågan på information får de från allmänheten. I enkäten har flera kommuner angett att samverkan är viktigt, vilket de arbetar med på olika sätt.

Sammanfattningsvis tycker AG Skåne Skydd & säkerhet att det under 2014 var ett relativt bra deltagande i kampanjer, och att det var särskilt roligt att Peppar peppar uppmärksammades i media eftersom den görs tillsammans med kommunerna.

Därefter gick David och Kajsa in på statistik över dödsbränder, där sju personer omkom i Skåne 2014, varav fem var över 65 år. Hittills under 2015 har tre personer omkommit vid brand, varav två är över 65 år. Det visar att man arbetar mot rätt målgrupp – äldre.

Vidare tipsar de alla om att gå in på MSB's hemsida för information. Bland annat MSBs vägledning "Brandsäker bostad för alla" finns på [msb.se/publikationer](http://msb.se/publikationer).

Andreas Bengtsson tipsar även att om man gör insatser mot äldre så dokumentera arbetet, eftersom det framöver finns en möjlighet att söka bidrag från Brandskyddsföreningen för sådana insatser.

### **“Säker hela livet” (Joakim Goldman, distriktschef Hyllie)**

Joakim Goldman berättar om arbetet med “Säker hela livet” vilket främst riktar sig mot äldre, funktionsnedsatta och andra personer som har svårt att röra på sig. Det är ett samarbete mellan Malmö stad, Malmö stads larmcentral, Räddningstjänsten Syd och Malmö Anhörighetscenter. Joakim poängterar att det är viktigt att hitta rätt kontakter och ingångar när man sätter igång ett sådant här arbete.

Arbetet med “Säker hela livet” påbörjades i november 2013 efter att en rullstolsbunden person omkom i en brand i Malmö. Personen hade ett trygghetslarm, men ingen brandvarnare kopplad till den. En hemtjänstgrupp larmades som därefter åkte hem till personen, och när de upptäckte att det brann larmade de SOS Alarm. Hade brukaren däremot haft en brandvarnare knuten till sitt trygghetslarm hade räddningstjänsten kopplats in – och varit på plats – betydligt tidigare. I Malmö stad finns det idag cirka 7 000 trygghetslarm och endast 200 av dessa är knutna till brandvarnare.

Joakim trycker på att det här är ett stort och viktigt problem eftersom antalet äldre som bor hemma ökar i Malmö, och 9 av 10 dödsbränder inträffar i bostaden. 73 procent av de som omkommer gör det innan räddningstjänsten är på plats, och minst var fjärde person över 65 år som omkommit vid brand i bostad var tidigare känd av hemtjänsten eller social förvaltningen.

En lösning man ser är förstärkt brandskydd, att man vid installation av nya trygghetslarm ska koppla in minst en brandvarnare, samt installera brandvarnare till alla befintliga trygghetslarm.

“Säker hela livet” arbetar dessutom vid individanpassade trygghetsmöten, vilket innebär att alla som får en brandvarnare installerad erbjuds ett individanpassat trygghetsmöte med informationsmaterial och rekommendationer från räddningstjänsten så att de eller deras anhöriga därefter kan besluta om ytterligare förstärkt brandskydd.

Målet med “Säker hela livet” är att äldre ska känna sig trygga i sitt hem, vilket man hoppas nå genom att stärka brandskyddet med brandvarnare, spisvakt och så vidare.

Kontakta gärna Joakim Goldman om man har funderingar eller idéer.

### **Portabla sprinklers (Bengt-Arne Olsson, Rtj Kristianstad Skydd & säkerhet)**

Av de som omkommer i brand är 75 procent äldre eller funktionsnedsatta på något vis, det är de som behöver portabla sprinklers. I Kristianstad har man mellan 2008 och 2015 installerat cirka 1 300 system och man har haft runt 100 skarpa lägen. De arbetar med märket Q-fog vilket de anser är lätt att installera och även att flytta.

Bengt-Arne visar hur en portable sprinkler fungerar, att den täcker ungefär ett rum på 25 kvadrat och att den kväver/kyler ner branden. Den är kopplad till en kombinerad detektor (rök/värme), den är lätt att starta och stänga av och kan dessutom kopplas till en personsökare. Vidare berättar Bengt-Arne om händelseförloppet när en portable sprinklers löses ut och att den kan hålla 50 grader i ett rum i ungefär 15 minuter. De går igång när brandvarnaren utlöses och kan på så sätt bromsa en överhettning. Man kan också använda q-fog för att täcka upp två rum, på så sätt sparar man pengar över tid.

Att flytta en portable sprinkler kostar cirka 2 000 kr. Att göra service kostar cirka 2 000 kr per år. På frågan om hur länge de håller svarar Bengt-Arne att det inte finns någon begränsning.

### **Portabla sprinklers - Sverigekoll (Fanny Ernestrand)**

Ett separat dokument med sammanställning av arbetet i Sverige skickas ut.

### **Workshop (sammanfattning av svaren på diskussionsfrågorna)**

Många säger att de sedan förra året har fortsatt arbeta med äldresäkerhet men inte kommit så långt i arbetet att de anser att de har något att presentera. Många funderar över hur man kan genomföra arbetet och vart man ska ta tiden ifrån. Perstorp var igång med sitt arbete redan innan förra workshopen, vilket de nu berättar att de förvaltar. I Hässleholm har fokus det senaste året varit på att informera, man har därför inte kommit igång med identifiering och inventering. Trelleborg berättar att de tidigare låg i startgropen för att komma igång, men fastnade, och nu hoppas på att det blir en nystart.

Vidare berättar Höör och Hörby att de sedan förra workshopen tillsammans har antagit vad de kallar för “Perstorpmodellen”, men att de fick kalla handen från hemtjänsten och nu är där Trelleborg är, det vill säga fast. De berättar att räddningstjänsten i Höör/Hörby fortsätter att bearbeta förvaltningarna och att de försöker hitta nya vägar att gå – nedifrån istället för uppifrån.

Perstorp svarar med att de här sakerna faktiskt inte tar en massa tid från hemtjänsten i deras kommun, utan att hemtjänsten har börjat se med "brandskyddsögon" vilket man tycker att övriga räddningstjänster kan använda som ett argument.

### **Hur arbetar man med identifiering?**

I Perstorp har de en checklista som hemtjänsten har fått av räddningstjänsten. För att komma ifrån problemet med sekretess låter man de boende skriva under att de godkänner att räddningstjänsten kontakter dem.

### **Erfarenheter?**

Någon säger att man inte ska implementera arbetet på tjänstemannanivå på grund av tids- och pengabrist, utan snarare satsa högt upp i näringskedjan, det vill säga upp på politisk nivå.

### **Fallgropar?**

En fallgrop är ofta vem som ska betala. Någon anser att man därför ska se det som en flerstegsraket, att man ser identifieringen som det första steget i arbetet och därför inte behöver lösa alldeles för stora finansieringsproblem från början, utan man tar ett steg i taget. Börja smått och fokusera sedan på helheten.

Tips från deltagare: att man har kontakt med audionomen eftersom en vanlig brandvarnare inte fungerar för hörselskadade och att man därför försöker skapa ett system för att fånga upp de personerna, att man kartlägger kontaktvägarna inom kommunen.